

José Vriens

In een net gevangen

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

Golven beukten met kracht tegen de paaltjes op het strand. Telkens als ze terug rolden naar de zee, knabbelden ze een stukje van het strand af, kleine zandgolfjes achterlatend. Meeuwen en steltlopers trippelden vlak achter de golven aan, kleine zand- en zeebeestjes oppikkend die door de golven op het zand waren geworpen en die niet snel genoeg waren om een veilig heenkomen te zoeken.

Carly zat met haar rug tegen het duin aan, met een verrekijker voor haar ogen. De wind speelde met haar lange in een staart gebonden haren en blies fijne zoute druppels in haar gezicht als de golven haar kant op rolden. Niet dat ze er iets van merkte. Ze ging helemaal op in het bestuderen van het gedrag van de zeevogels en had nergens anders oog voor. Als zeebioloog vond ze alle dieren die met de zee samenleefden machtig interessant.

Ze kon er geen genoeg van krijgen en wilde ieder detail in zich opnemen, om de dieren 's avonds met minutieuze precisie uit te tekenen op papier. Soms nam ze haar tekenspullen mee naar het strand, maar vaker, omdat haar werk

het gewoonweg niet toeliet, beperkte Carly zich tot het bestuderen en fotograferen van de dieren.

Ze richtte de verrekijker op een bewegende stip verder weg op de Waddenzee en stelde hem bij zodat het beeld scherper werd.

Een vissersboot leek van golf naar golf te springen op de ruwe zee. Een tweede boot volgde hem. Met haar sterke verrekijker kon ze zelfs de bemanning onderscheiden, die met netten in de weer was.

Zelfs met dit ruwe weer waren de vissen en zeedieren niet veilig. Als ze het goed zag was het ook nu weer een sleepnet dat werd uitgezet tussen de twee boten.

Met sleepnetten vissen was de ergste methode die er was. Ze zakten tot op de zeebodem en trokken alles wat daar leefde kapot, zonder enig respect voor welk levend schepsel dan ook. Vaak waren de mazen van de netten ook nog eens zo klein dat alles gevangen werd wat voor het net kwam, zonder kans op ontsnappen. Zelfs de zeebodem werd niet gespaard met deze manier van vissen.

Haar handen klemde onwillekeurig harder om de verrekijker. Carly kon zich vreselijk opwinden als ze dit soort toestanden zag. Besefte

dan niemand dat er op deze manier op den duur niet veel meer overbleef om op te vissen? Dat de vissers hun eigen broodwinning vernietigden?

Deze vissers waren precies de reden waarom ze hiernaartoe gestuurd was voor onderzoek. Verstandelijk wist ze wel dat het niet de schuld van de vissers was. Zij deden alleen wat hun opdrachtgevers van hen vroegen: vooral veel vissen vangen en die tegen een goede prijs verkopen. Zolang er vanuit de consument vraag bleef naar vis, zou dat niet veranderen.

Er was al vastgelegd dat er maar op bepaalde plaatsen van de Waddenzee met sleepnetten gevisd mocht worden, om de kwetsbare bodemplaten te beschermen. Toch wilde Blueplanet nog meer onderzoek laten doen naar de effecten hiervan op de dieren die in en rond de Waddenzee leefden, met name vogels en zeehonden.

Enige tijd geleden hadden ze haar benaderd. Als zeebioloog deed Carly veel onderzoek naar alles wat er in en rond het water leefde. Haar proefschrift was gebaseerd geweest op de visserij; de voors en tegens van de moderne visserij die met de modernste technieken op vis aasde. Helikopters, boten die ver de zee op voeren en daar dagen achtereen bleven, sonar, echo. Je kon

het zo gek niet bedenken of het werd ingezet om de begeerde scholen vis te ontdekken, ze op te jagen en te vangen tot er niets meer overbleef voor andere zeedieren die van diezelfde vis leefden.

Dat proefschrift had de aandacht van Blueplanet getrokken en zodoende waren ze bij haar terechtgekomen met hun verzoek. Carly had zich niet alleen vereerd gevoeld dat ze haar hadden gevraagd, het was ook een onderwerp dat haar na aan het hart lag. Als ze hiermee een bijdrage kon leveren aan een beter zeemilieu, zou ze daar met alle plezier aan meewerken.

Andere onderzoekers, wereldwijd, onderzochten eveneens wat de gevolgen waren voor het zeeleven van de intensieve visserij zoals die tegenwoordig gedaan werd. Al die resultaten zouden worden samengevoegd om tot betere, duurzamere en diervriendelijkere methodes te komen.

Blueplanet wilde weten wat de visserij inhield voor het leven in de Waddenzee. Het ging vooral om de bijvangst die onvermijdelijk in ieder net terechtkwamen.

De bijvangst, allerlei kleine en grote vissen en andere zeedieren die niet interessant waren voor

de verkoop, overleefden de vangst vaak niet en kregen zodoende ook geen kans om zich voort te planten. Met als gevolg dat de soorten die niet voor consumptie geschikt waren, maar die wel in de netten terechtkwamen, met uitsterven bedreigd werden.

Maar ook de schade aan de bodem, veroorzaakt door de sleepnetten, had grote gevolgen voor het zeeleven en alles wat daarvan afhankelijk was.

Na het gesprek met Blueplanet had ze het haar ouders verteld – zij waren net als Carly zeebiologen en heel begaan met hun werk. Ze waren op dit moment in Hawaï met onderzoeken bezig. Ze leefden enorm met haar mee en bevestigden het belang van het onderzoek waar ze voor gevraagd was. Zo'n kans mocht ze niet laten lopen, hadden ze haar op het hart gedrukt.

Zo kwam het dat Carly gisteravond hier op Vlieland was aangekomen en zich geïnstalleerd had in een vakantiehuisje op het nu weer redelijk toeristenluwe Waddeneiland.

Een beweging die ze vanuit haar ooghoek oppikte, trok haar aandacht. Ze liet de verrekijker zakken. Een jongetje kwam het strand op

gelopen met een emmer en een schep in zijn handen.

Carly keek verstoord zijn kant uit. Ook de zeehonden die verderop op de zandbank hadden gelegen, merkten hem op, en vluchtten vrijwel direct het water in.

Het strand was verlaten op deze doordeweekse natte en winderige dag. Geen enkele toerist waagde zich met zulk weer op het strand. Wat deed een kind dan hier? Een kind dat bovendien op school hoorde te zijn op dit tijdstip.

Hij leek alleen op het strand te zijn, geen ouder of begeleider was bij hem. Tot overmaat van ramp kwam hij ook nog naar haar toe. Niet dat ze een hekel had aan kinderen, maar ze werkte nu eenmaal het liefst alleen.

‘Dag mevrouw,’ begroette hij haar beleefd. Zijn blonde haar zat nat en verward tegen zijn voorhoofd geplakt. Hij droeg laarzen, een gele regenjas die tot halverwege zijn knieën kwam en een veel te grote gele zuidwester hing op zijn rug. Zijn blauwe ogen keken haar helder en belangstellend aan. ‘Wat doet u hier? Kijkt u naar de zeehonden?’

‘Daar was ik mee bezig, tot jij kwam en ze wegjoeg,’ antwoordde Carly op geïrriteerde toon.

‘O, die komen zo wel weer terug,’ verzekerde hij haar. ‘Ze zijn bijna nergens bang voor. Ze zijn het gewend om mensen te zien op het strand.’

Als om zijn woorden te bekrachtigen, kroop er inderdaad een zeehond terug op de zandbank. Carly keek er verbaasd naar. ‘Je hebt gelijk. Die beesten zijn inderdaad niet erg bang.’ Vervolgens richtte ze haar aandacht weer op de jonge bezoeker en bekeek hem wat aandachtiger. ‘Hoor jij niet op school te zitten?’

De jongen trok met zijn schouders. ‘Eigenlijk wel, maar als het zo hard heeft gestormd als vannacht, zijn er vaak fossielen op het strand te vinden.’

‘Je spijbelt dus.’

‘Min of meer,’ gaf hij eerlijk en schokschouderend toe. ‘Ik heb me ziek gemeld vanochtend.’

‘Weet je moeder dat je hier bent?’

‘Mijn moeder is dood en mijn vader zit op zee.’

Oké, dat was duidelijk. Geen moeder, en een vader die de opvoeding van zijn zoon kennelijk aan een ander overliet; iemand die er niet voor zorgde dat deze jongen naar school ging. ‘Wie zorgt er dan voor je als je vader weg is?’

‘Ikzelf. Ik ben groot genoeg, hoor. Elf jaar al.’

Hij keek haar uitdagend aan. 'Ik kan heus wel voor mezelf zorgen.'

Hij zag er inderdaad groot genoeg uit om dat te kunnen, en toch klopte het niet. Een kind van elf hoorde niet alleen te zijn en niet voor zichzelf te moeten zorgen.

Carly keek hem onderzoekend aan. Er was geen hond op het strand te bekennen. Stel je voor dat er iets met hem gebeurde. Het water was grillig en kon gevaarlijk zijn. Hoe vaak hoorde je niet dat er kinderen in het water terechtkwamen en met het getij mee werden gesleurd om nooit meer te worden teruggevonden? 'Ik geloof best dat je voor jezelf kunt zorgen, maar iemand moet toch weten waar je bent als je niet op school zit?' zei ze hardop.

'De overbuurvrouw weet dat ik naar het strand ben.' Weer die uitdagende blik. 'Wie weet dat u hier bent? Er kan van alles met u gebeuren.'

'Ik heb mijn mobieltje bij me. Bovendien ben ik het gewend om alleen te werken en loop ik niet in zeven sloten tegelijk.'

'Aan een mobieltje heb je niet veel als je geen bereik hebt,' antwoordde hij met een glimlachje rond zijn mond.

Carly haalde de telefoon uit haar binnenzak

en moest toegeven dat hij alweer gelijk had. ‘Dat schiet lekker op,’ mompelde ze en ze stopte het ding terug in haar zak. ‘Daar heb ik dus niets aan. Je had het over fossielen. Wil je me die eens laten zien?’ Nu hij toch hier was en haar onderzoek had verstoord, kon hij haar net zo goed laten zien wat hij hier deed.

‘Natuurlijk, ga maar mee.’

Carly stopte haar verrekijker in de rugzak en zwaaide hem over haar schouder. ‘Ga je altijd met vreemden mee?’

‘Nee,’ antwoordde hij terwijl hij naast haar liep.

‘Nu toch wel. Ik ben een vreemde voor je.’

‘Nee hoor. U zit in het park, in een van de huisjes.’

‘Hoe weet jij dat?’ vroeg ze verbaasd.

‘Dat hoorde ik onze overbuurvrouw vertellen. Zij houdt de huisjes van dat vakantiepark schoon. Er is maar één gast deze week en dat bent u. Mag ik jij zeggen? Je bent nog jonger dan onze juf.’

Ze keek hem verbluft aan, maar begon toch te lachen. ‘Natuurlijk mag je dat. Ik ben Carly Graafland. Of wist je dat soms ook al?’

‘Nee, je naam wist ik nog niet. Ik heet Florian